

(Dr. M. J. VAN ERP TAALMAN KIP) werden aan 78 patiënten 289 consulten verstrekt. Van de afdeling tandziekten (Dr. TH. DENTZ) ontbreken opgaven in het verslag.

— **Gedenkteeken voor Pettenkofer.** Wij herinneren onze lezers nog eens aan de opwekking in n°. 18 van den loopenden jaargang door het Comité voor Nederland om een bijdrage af te zonderen voor een gedenkteeken voor PETTENKOFER. Bijdragen kan men zenden aan Dr. H. G. RINGELING, Directeur van den gemeentelijken gezondheidsdienst te Amsterdam, Secretaris-Penningmeester van bovengenoemd Comité.

— **De badplaats Spa.** Bij den uitgever F. VAN ROSSEN te Amsterdam heeft een boekje getiteld „De badplaats Spa” van de hand van Dr. R. WYBAUW, badarts te Spa, het licht gezien. Het is voorzien van een voorwoord van Dr. M. DENEKAMP. Na een korte inleiding bevat het boekje een hoofdstuk over de stad en de badinrichtingen, vervolgens een over het inwendig gebruik van het staalwater en een over het uitwendig gebruik daarvan, dan een overzicht der ziekten die er behandeld worden en eindelijk eenige praktische aanbevelingen voor badgasten. In eenige bijlagen vindt men de analyse der staalbronnen, en inlichtingen over de levensvoorwaarden en omtrent de wandelingen en uitstapjes. Een kaart van Spa en omstreken verhoogt de bruikbaarheid.

Over het wetenschappelijk gedeelte van het boekje behoeven wij niet veel meer te zeggen na het uitvoerige referaat van Dr. PINKHOF over de beteekenis van staalbronnen in den vorigen jaargang van dit *Tijdschrift*, Deel II, blz. 53 naar aanleiding van het boekje over Spa van Dr. V. SCHEUER en Dr. WYBAUW.

— **Nederlandsche vereeniging van Dermatologen.** Deze vereeniging heeft in haar vergadering van 11 Mei l.l. besloten voortaan corresponderende leden aan de vereeniging te verbinden. Als zoodanig zijn reeds benoemd: Dr. DUBOIS-HAVENITH (Brussel), secrétaire général de la conf. int. pour la prophylaxie de la syphilis et des mal. vén., en Dr. NÉKÚM LAJOS (Budapest).

— **Examen voor ziekenverpleegster in Ned. Indië.** Zaterdag 3 Mei l.l. heeft te Soerabaya voor het eerst het eindexamen plaats gehad van den driejarigen cursus voor ziekenverpleging van Dr. LYKLES. Dit examen werd ten overstaan van acht geneesheeren afgenomen. Aan vier leerlingen van dien cursus werd het diploma voor ziekenverpleegster uitgereikt, die zich gedurende drie jaren gewijd hebben aan de praktijk der ziekenverpleging in de klinieken van de geneesheeren KOEFOED en KOCH en in de Soerabaiasche Ziekenverpleging.

— **Kosteloze Amsterdamsche polikliniek.** In 1901 zijn behandeld 3817 patiënten. Zij zijn verdeeld als volgt. Afdeling neus-, oor-, keelziekten (Dr. MICHELSEN) 705 patiënten, afdeling kinderziekten (Drs. KNAPPER en ALTA) 1713 patiënten, dito (Drs. DE BRUIN en SIMONS) 487 patiënten, afdeling huidziekten (Drs. VAN DER SPEK en SÖHNGEN) 601 patiënten, afdeling vrouwenziekten (Dr. DRIESSEN) 303 patiënten. Het aantal verpleegde ooglijders bedroeg 18, met 43 verpleegdagen.

— **Gereformeerd gasthuis te Amsterdam.** De *Gereformeerde ver-*